

Saksbehandler: Tove Rosseland

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
033/23	Eldrerådet	28.11.2023
037/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	28.11.2023
026/23	Karmøy ungdomsråd	28.11.2023
026/23	Hovedutvalg helse og omsorg	29.11.2023
132/23	Formannskapet	04.12.2023
	Kommunestyret	

Revisjon av tildelingskriterier i helse og omsorgsetaten

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte retningslinjer for tildeling av helse-og omsorgstjenester.

Det planlegges for ny revisjon i løpet av neste kommunestyreperiode.

2. Prinsippet «barnets beste» er tydeliggjort og tas hensyn til i handlinger og avgjørelser som berører barn.

Vedtak som innstilling fra Eldrerådet - 28.11.2023 - 033/23

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte retningslinjer for tildeling av helse-og omsorgstjenester.

Det planlegges for ny revisjon i løpet av neste kommunestyreperiode.

2. Prinsippet «barnets beste» er tydeliggjort og tas hensyn til i handlinger og avgjørelser som berører barn.

Eldrerådet 28.11.2023:

Behandling:

Leder av bestillerkontoret Torunn Ellingsen orienterte og svarte på spørsmål.
Eldrerådet støtter enstemmig kommunedirektørens forslag til vedtak.

ELD- 033/23 Vedtak:

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte retningslinjer for tildeling av helse-og omsorgstjenester.

Det planlegges for ny revisjon i løpet av neste kommunestyreperiode.

2. Prinsippet «barnets beste» er tydeliggjort og tas hensyn til i handlinger og avgjørelser som berører barn.

Karmøy ungdomsråd 28.11.2023:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

KUR- 026/23 Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte retningslinjer for tildeling av helse-og omsorgstjenester.

Det planlegges for ny revisjon i løpet av neste kommunestyreperiode.

2. Prinsippet «barnets beste» er tydeliggjort og tas hensyn til i handlinger og avgjørelser som berører barn.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I denne saken tas det utgangspunkt i to saker som har vært til behandling i kommunestyret.

I sak nr 23/37120 «*Krav om sak om avlastning*» (28.08.23) fattet følgende vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar fremstilling om saksgang til orientering og at familien vil ha samme tjenestetilbud inntil saken er endelig behandlet. Kommunestyret avventer behandling av statsforvalter i forhold til konkret avlastningssak.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem sak om tildelingskriterier for helse- og

omsorgstjenester knyttet til barn etter at den aktuelle saken er ferdigbehandlet hos statsforvalter.

Ovennevnte sak har utgangspunkt i en enkeltsak som dreier seg om avlastning på grunn av alvorlig sykdom hos et barn. Revisjonsarbeidet har blant annen tatt utgangspunkt i Statsforvalterens vurderinger både av denne og andre klagesaker som handler om avlastningstjenester til barn/barnefamilier.

Sak 22/9982 «Tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester i Karmøy kommune» er også relevant i denne sammenheng. Saken ble behandlet av Karmøy kommunestyre (12.12.22) og i den sammenheng ble blant annet følgende vedtatt:

Kommunestyre vedtar vedlagte retningslinjer for tildeling av helse-og omsorgstjenester. Det planlegges for ny revisjon i løpet av neste kommunestyreperiode.

Tildelingskriteriene skal tilpasses «Forskrift om tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgntjenester, Karmøy kommune, Rogaland» etter gjennomført revisjon av forskriften.

Dokumentet «Tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester i Karmøy kommune» er gjennom arbeidet med denne saken revidert både på et generelt grunnlag og særlig med tanke på barn som tjenestemottakere

Saks – og faktaopplysninger

Tildelingskriteriene ble primært utarbeidet med tanke på informasjon og forventningsavklaring i forhold til kommunens innbyggere og som veiledning for saksbehandlere og tjenesteutøvere. Kriteriene ble lagt frem til politisk behandling for å sikre både en politisk - og administrativ forankring.

Tildelingskriteriene er veiledende, de skal bidra til lik og rettferdig fordeling av knapphetsgoder og bidra til at de som yter tjenestene gjør dette på en tilnærmet lik måte. Samtidig er det viktig å presisere at alle innbyggere som søker om tjenester skal sikres rett til individuell vurdering av sin søknad gjennom saksbehandlers vurdering og utøvelse av faglig skjønn. Kommunens tildelingskriterier skal ivareta søkerens rettigheter til tjenester.

Saksbehandlere ved bestillerkontoret har ansvaret for å tildele tjenester i samsvar med lovverk og det til enhver tid gjeldende forsvarlighetskrav. Bestillerkontoret forholder seg i den sammenheng til interne prosedyrer, nasjonale faglige retningslinjer, samt beslutninger fra Helsetilsynet/ Statsforvalteren i Rogaland som legger klare føringer både for tildelingspraksis og hvordan tjenestene skal ytes med tanke på forsvarlighetskrav.

I tillegg til tildelingskriteriene er selve saksbehandlingsprosessen beskrevet i interne rutiner hos bestillerkontoret. Disse rutinene har også vært gjennomgått i denne revisjonsprosessen.

I dokumentet «Tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester» som ble vedtatt i desember 2022 var det i utgangspunktet ikke skilt mellom ulike brukergrupper. Tildelingskriteriene var derfor

formulerte på et generelt grunnlag og var tenkt gjeldende for ulike brukergrupper. Dette er i hovedsak opprettholdt i denne versjonen også, men med noen presiseringer.

I det reviderte dokumentet er det gjort følgende endringer. Det vises her til overskrifter og sidenummer i vedlagt dokument:

1. Nytt avsnitt *Barn – en særlig sårbar gruppe* s.4
2. *Bestillerkontoret* s.2. Her er det lagt til tekst om vedtaks varighet. Avsnittet *Klage på vedtak og tjenestekvalitet* er flyttet til side 3 og det er i tillegg lagt inn ny tekst om vedtak med utsatt virkning.
3. I avsnittet *Tildelingskriterier* s. 7-18 er det gjort endringer i forhold til følgende tjenester:
 - Aktivitet
 - Praktisk bistand og opplæring
 - BPA
 - Koordinator og individuell plan
 - Transport
 - Avlastning
 - Opplæring og veiledning (pårørendestøtte)
 - Omsorgsstønad (pårørendestøtte)
 - Omsorgsbolig med døgnbemanning (HDO)

I tillegg er det foretatt mindre justeringer av tekster uten at dette representerer endringer i innholdet. Disse justeringene omtales ikke ytterligere, men er i vedlagt dokument markert med rød skrift.

For flere av tjenestene er det pr i dag ikke mulig å lenke til kommunens nettsider for å gi ytterligere informasjon. Arbeidet med nettsidene vil pågå en tid fremover og lenker vil bli lagt til etterhvert som nettsidene ferdigstilles.

I det følgende presenteres endringene i dokumentet:

1. Barn – en særlig sårbar gruppe

For å tydeliggjøre barns rettigheter er teksten under lagt til på side 4 i tildelingskriteriene.

«Barn er en særlig sårbar gruppe som er avhengig av voksne for å få dekket sine behov og utvikle seg på en god måte. Barns sårbare stilling gjør at de har særlig behov for beskyttelse av sine rettigheter. Grunnloven og FN's barnekonvensjon bestemmer at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser som berører barn. Dette betyr ikke at hensynet til barnet er det eneste, og heller ikke alltid det avgjørende hensynet. Men ved avveiningen mot andre interesser skal hensynet til barnets beste ha stor vekt – det er ikke bare ett av flere momenter i en helhetsvurdering: Barnets interesser skal danne utgangspunktet, løftes spesielt frem og stå i forgrunnen. I familier med flere barn skal barnets beste vurderes for alle barna i familien, ikke bare det eller de barna med nedsatt funksjonsevne. Barnets beste skal også vurderes når barn er nære pårørende»

Barnets beste skal fortløpende tas opp til vurdering i saksbehandlingen, i tjenesteytingen og i evalueringen av de iverksatte tjenestene.

2. Bestillerkontoret

Teksten som omhandler Bestillerkontoret og håndteringen av saksbehandlingen er omarbeidet og det er lagt til ny tekst knyttet til saksbehandling, tidsbegrensning i vedtak, klagebehandling og ny tekst om vedtak med utsatt virkning.

Saksbehandling:

I saksbehandlingen blir søkerens helsetilstand kartlagt. Dette gjøres gjennom funksjonskartlegginger, gjennomgang av oppdaterte epikriser og annen dokumentasjon både fra kommunale tjenester og eksterne instanser.

Dialog med søker og pårørende skal vektlegges. Dette gjelder både ved oppstart av tjenester og ved revisjon av vedtak.

Enkeltvedtakets varighet

Enkeltvedtak som fattes kan være med eller uten tidsbegrensning. Tidsbegrensede enkeltvedtak fattes når tjenestebehovet forventes å opphøre eller, at det av ulike grunner forventes endringer i tjenestebehovet etter en tidsperiode. Enkeltvedtak uten tidsbegrensning fattes der behov for bistand antas å være av vedvarende karakter.

I samarbeid med virksomhetene som yter tjenestene evalueres enkeltvedtakene og kan endres dersom forutsetningene for enkeltvedtaket endrer seg. I slike evalueringer skal brukermedvirkning vektlegges.

Klagebehandling

Som hovedregel kan det klages på enkeltvedtak om tjenestetildeling. Klagen sendes til Bestillerkontoret for behandling. Dersom klagen ikke imøtekommes blir klagen videresendt til klageinstans for ny behandling. Klageinstans kan være Statsforvalteren eller kommunalt klageorgan.

Utsatt virkning av enkeltvedtak

Hovedregelen er at det nye enkeltvedtaket får virkning når det er vedtatt og meddelt parten. Imidlertid kan det besluttes at enkeltvedtaket får utsatt iverksettelse. I praksis vil dette bety at tjenesten(e) ytes etter tidligere enkeltvedtak frem til klagen er endelig behandlet. Dette gjelder særlig i de saker der det nye enkeltvedtaket reduserer, avslutter eller på annen måte endre tjenesten(e) mot tjenestemottakers vilje. Det er saksbehandler ved Bestillerkontoret som har ansvar for å vurdere om det nye enkeltvedtaket skal ha utsatt iverksettelse. Avgjørelsen skal begrunnes skriftlig. Dersom utsatt iverksettelse ikke er innvilget kan klager fremme krav om dette til klageinstansen.

Klage på tjenestekvalitet

Klager som gjelder tjenestekvalitet/utførelsen av tjenesten skal rettes til den virksomheten som yter tjenesten. Den som ønsker å klage kan få hjelp til dette ved å henvende seg til kommunen, Pasient og brukerombudet i Rogaland, Statsforvalteren eller Sivilombudet.

3. Tildelingskriterier

I det følgende presenteres endringene som er gjort i forhold til de ulike tjenestene.

Tjenester	Revidert tekst
Aktivitetstilbud	Overskriften er endret og det er lagt til beskrivelse av målgruppen. Videre er det tatt inn at tjenesten kan gis i eget hjem
Praktisk bistand og opplæring	Her er det kun tilføyet at tjenesten kan organiseres som BPA dersom vilkårene er oppfylte. Ellers ingen endringer i kriteriene.
BPA	Se pkt 3 og 5
Koordinator og individuell plan	Her er kun begrepet « <i>pasiener/brukere</i> » byttet ut med begrepet « <i>barn/voksne</i> » i tildelingskriteriet.
Transport	Kun mindre omformuleringer i teksten.
Avlastning (pårørendestøtte)	Her er det lagt til at tjenesten kan tildeles både barn og voksne og at tjenesten gis i form av ulike tjenester både i – og utenfor institusjon, og at avlastning i forhold til mindreårige barn gis som oftest i form av BPA i barnets hjem. I forhold til denne tjenesten har Karmøy kommune har hatt flere klagesaker til behandling hos Statsforvalteren og tilbakemeldingene på disse sakene har vært sentrale i arbeidet med denne revisjonen. Med bakgrunn i dette er det lagt til at følgende forhold må utredes /vurderes i utmålingen av tjenesten: Om det er innvilget stønader (omsorgsstønad, hjelpestønad, pleiepenger) Om omsorgsyteren har helseplager / nedsatt funksjonsevne Hensynet til andre familiemedlemmer, særlig mindreårige barn. Om omsorgsarbeidet ivaretas av en eller flere personer.
Opplæring og veiledning (pårørendestøtte)	Her er det lagt til at tjenesten som <i>hovedregel</i> gis i en begrenset periode.
Omsorgsstønad (pårørendestøtte)	I tildelingskriteriene er det lagt til at det kan kreves at det er søkt om hjelpestønad fra NAV. Det er også lagt til at omsorgsarbeidet skal være vurdert som betydelig mer belastende enn normalt.
Omsorgsbolig med døgnbe- manning (HDO)	Her er det lagt til tekst innledningsvis og presiseringer knyttet til llovgrunnlag samt lenke til kommunens forskrift om langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgntjenester.

Kommunedirektørens kommentar og konklusjon

Tildelingskriteriene har som formål å avklare forventninger både hos innbyggere og ansatte i helse- og omsorgsetaten. Kriteriene er veiledende og skal bidra til lik og rettferdig fordeling av knapphetsgoder, samt bidra til at de som yter tjenestene gjør dette på en tilnærmet lik måte. På den andre siden skal tildelingskriteriene støtte opp om innbyggernes rettigheter til forsvarlige tjenester.

Forskjellige former for standardisering av tjenestetildeling og -utmåling kan komme i konflikt med

retten til en individuell vurdering og individuelt tilpassede tjenester, og med det svekke den enkeltes rett til å medvirke ved utformingen av tjenestetilbudet. Innbyggere som søker om tjenester skal sikres rett til individuell vurdering av sin søknad gjennom saksbehandlers vurdering og utøvelse av faglig skjønn. Derfor presiseres det at den individuelle vurderingen er helt sentral i saksbehandlingen og i tjenesteytingen for øvrig. Basert på saklige hensyn, faglig skjønn og relevante forskjeller i søkerens behov/ønsker, vil det være forskjeller når det gjelder omfang eller utforming av tjenestetilbud.

I klagesaker vurderes det om enkeltvedtaket skal gis utsatt virkning og at tjenesteytingen skal opprettholdes i henhold til det opprinnelige enkeltvedtaket. Bestillerkontoret har i sine interne rutiner beskrevet dette ytterligere. Forhold som særlig vurderes i den sammenheng er omfanget av reduksjonen, om det er innhentet tilstrekkelig informasjon, om endringene er av en slik art at det kan forventes at Statsforvalteren fatter vedtak om utsatt iverksettelse.

Barn er en særlig sårbar gruppe enten de er pasienter selv eller er i en pårørende situasjon. Kommunens plikt til å vurdere barnets beste har vært et viktig tema arbeidet med å revidere tildelingskriteriene. Temaet vil også bli tatt opp med ledere i samtlige av etatens virksomheter.

Fremover vil Bestillerkontoret, i større grad enn tidligere, treffe vedtak uten tidsbegrensning. Dette vil forhåpentligvis gjøre det enklere og mer forutsigbart og ha en avlastende effekt for de tjenestemottakerne dette gjelder. Tidsavgrensningen i vedtaket har bidratt til at tjenestetilbudet har blitt evaluert i forbindelse med utarbeidelse av nytt vedtak. Uten tidsavgrensning i vedtaket forutsetter gode rutiner som fanger opp behovet for evaluering. Endrede arbeidsformer rundt dette skal også ivareta tjenestemottakers rett til medvirkning i evalueringsarbeidet.

Tildelingskriteriene vil være tilgjengelige på kommunens nettsider etter den politiske behandlingen. Lenkene i dokumentet vil også bli aktiverte etter hvert som de nye nettsidene ferdigstilles.

Vedlegg:

Tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester i Karmøy kommune - revidert desember 2023